

Monday 13 July 1975

Het probleem was jeugd hervorming
op papier te schrijven of het lukken
hal? mijn geboorte naam
Regina Catharina Toof dochter
geboren te ^{4 maart 1896} Sneenwijk dochter van
Jheronimus Toof en Ida Nieuwenhuis
mijn vader "hoon van Mathias
Toof en Regina Postma, en Ida
Nieuwenhuis ^{mijn moeder} dochter van Mathias
Nieuwenhuis en Catharine Vogelvanger
Grootmoeder Toof geboren in de Lemoer
en Grootmoeder Nieuwenhuis in de
Joure, de beide Grootvaders waren
neef neef van elkaar vandaar
mijn vader en moeder achter neef en
nicht, och Sneenwijk was toen dat
tijd een klein plaatsje met heel
weinig katholieken met gesloep niet
veel keune onder de jongelui, even

4
nog iets over mijn grootvaders heid
waren gelouige en Godsreuerde
mensen, vooral Grootvader Nieuwenhuis
moet een goed gelouig en vooruit
strevend mens geweest zijn, kon
helf goed leren en beschrijven en spoorde
zijn kinderen dan ook aan om nu
veel mogelijk te leren en gaf hun de
raad, om die hun kinderen, als de
de gave ~~bestaat~~^{traten} om te kunnen
leren, zoveel mogelijk de gelegenheid
te geven, dat was hun eenigste erf-
deel geld was er niet om te verdelen.
hoewel ik mijn grootvader Nieuwenhuis
nooit gekend heb die was maar 50
jaar geworden en niet een van zijn
kinderen was toen nog getrouwd.
toch heb ik veel aan die man gedacht
vooral toen ik zelf trouwde en
mij kinderen kreeg hebben mij vader
Pa en ik ons best gedaan om ook
onze kinderen de raad gegeven zoveel

2
als mogelijk was te laten leren,
en met Gods hulp is dat goed gelukt
de kinderen zelf deden hun best
hetzij in hun vacantie of zaterdag
middags wet nakgeld te verdienen,
want helaas ook in onze tijd was het
geen wetpost om de kinderen nakgeld
te geven. Het is nu gelukkig voor hun
allem een betere tijd te kunnen gaan
en staan waar ze willen, geld nog en
zijn er niet zoveel meer als vroeger.
maar och het is er het blijft overal
dus nog en blijven er altijd al is het
op een andere manier. Nu iets over
Grootvader Jof die samen wel met
een houthakker samen maar die
Grootvader kon leren nog schrijven
zijn naam sekerde hij met een kruisje
en dat gebeurde dikwijls want in
de houthandel was hij gewaakt, hij
had de bijnaam van Kaptien de handel
was hem dat ook wel bevestigd.

mijn beide grootmoeders heb ik goed
 gekent, vooral grootmoeder Groot
 grootmoeder Nieuwenhuis die kan
 ik me niet noemen van herinneren
 wel dat die veel last van haar maag
 had en der gebruike te altijd zinnen
 mijn wout; als kind van 6 jaar moest
 ik soms na 4 uur (schooltijd) nog
 wel eens voor 2½ cent ruivering
 wout bij de aptheek gehaald naar
 haar te brengen, die woonde toen
 nog met haar nonne some Garrier
 in Zuidveen, nog heel goed kan ik
 me dat die weg nog voor mij halen
 die weg hete toen trapperweg & was
 ook met recht trapperweg, heke
 genoemd naar de paard en wagens
 die daar altijd langs gingen om van
 het bouwland aan weersijden van
 die weg hun aardappelen groente
 struwe en rogge naar huis te brengen
 ook als kind dat ik nog in de wagen
 zat

een grote rieder wagen Thijs m.
 broer aan de eene kant onder de
 kap en ik wat groter rittende aan
 de andere kant en vader en moeder
 maar duwer om met de wagen
 door dat mulle land te komen
 want elke zondagmiddag na het
 Lof van 3 uur gingen we naar
 Grootmoeder in Nieuwveen. Savonds
 meer naar huis terug soms pik donker
 soms maneschijn, soms Gerrits bracht
 ons dan een eind weg zoo ongeveer
 halverwege, tot aan de watergreppel
 mocht toen ik wat groter werd vaak bij
 some Gerrits op zijn schouders zitten
 het toen zeker al een oude of liever
 jonge klep geweest vandaar mooi
 maontje omme Gerrits en 1 mooie maontje
 loop altyd met ons mee, gingen weg
 in de winter eens een dag naar
 Grootmoeder toe (ik denk dat mijn
 moeder er heen ging om haar moeder
 te helpen bij haar werk

dan stond er in de kamer een grove
 mat over raam waken in de winter
 mat op gevlochten worden al dat
 ried voor die maten vlekten werd
 in het najaar in groote water
 plassen gesneden met een ~~vloer~~^{vloer}
 maar een aenleg plaats gevaren er
 was naar huis toe er laten drogen
 tot de winter en dan maar vlekten
 grote rollen werden weer verkocht
 aan winkels en ook voor zelf ge-
 bruik het, stond wat mooi aan de
 kant van de kamer die maten het
 middelste gedeelte, het hout werd mooi
 rood geverft, tegen het voorjaar kwam
 er nieuwe maten aan de kant de
 stoelen kregen weer een nieuw ver-
 nisje de vloer weer geverft en dan
 was de kamer meer als nieuw alleen
 donsdags werd daar koffie gedronken
 en zaterdag in de week een tafel en
 stoelen op de deelen (dat was een soort

ruimte waar men nu van buiten af
naar binnen kwam (geer schuur)
maar oromers werd het gebruikt om te
koken, eten en drinken het was er altijd
mesjes met dus men was meer deereus
vervolg ^{st.} J

7
leimex vloer med aan de kant
med wit hand bestrooid er men
was meer de koning te rijk of liever
der neder dat alles er meer noo netjes
uit zag, dat witte hand hecht men
naterdaags omorgens aan een kar die
man die kwam er mee van de
Havelteberg af daar was nog gesweg
wit hand om er mee te gaan venter
lange mane haar grootvader heeft
dat jaar gedaan liep elke naterdag
morgen met een kar hand en maar
roeper hand er noglens hand, voor eens
kreeg men een emmertje hand wat een
gesweg om daarmee met een hand kar
van de havelteberg te komen, lieve
hemel wat moesten die mensen wer-
ken om een huiver te verdienen.
(allemaal verleden tijd nou mijn heer
de kwaastemiet zeggen er met recht.)
maar ook in onze jonge tijd hebben we
onze ouders hard moeten werken.

7
I was toen ook gief ons heder ons
dagelijks brood, in de zomer werd
er door vader (er ook zijn broers wel)
alhoewel die later in de turfmaking
gingen daar werd wel met meer ver-
diend die gingen er o maandags omorgens
vroeg op uit naar het turf land er
de hele week turftapper die had
der in die tijd fietsen geleerd maar
^{min} vader heeft dat moet geleerd die hoeds
van een boer of eigenaar van een bos het
horte hout dat werd aan stukken
van 50 à 55 centm gekakt en daer
moest de schil ~~afgekakt~~ afgeklopt
worden dat werd dan eek schiller ge-
noemd, eerst een gat in de grond ge-
maakt waar men in kon saen voor
je een hak blok (een 50 centm in de
rond er dan maar met een stompe
bijl: er op los klapper sod die schil
los liet de schil werd gedroogd dan
aan bundels bij elkaar gebonden er

o
verkocht een een looierij het blanke
houd mooi gesorteerd aan boezes
van 25 à 30 stuks ook ^{bij} ~~aan~~ elkaar
gebonden werd verkocht aan de
burgerij ook wel aan bakkers
maar de meeste tog aan burgers
met open haarden, niks ging er
verloren want ook de dunne
kopper van die bomen werd gebruikt
en verkocht aan de bakkers voor
stak ^{hoboeser} ~~houd~~ voor hun ovens. maar
d was niet altijd dicht bij huis om
zoon stak boech te vinden een keer
had vader een stuk boech gekocht in
esveer dat was halverwege sus-
sen Steenwijk en Frederiksoord s'is
gelukkig maar een jaar geweest
o maardags omorgens om 6 uur van
huis met een hard kar gereedschap er
op patten janner en dekens want
we moester daar een hele week
blijven moester dan bij die boer

9
Waar dat bos van was 3 nachts
in de schuur slaper in het hooi
ook moest moeder in die schuur
op een formis eter koken aard-
appels en groente kregen we dan van
die boer en nu ging het de hele
week door zaterdag 3 middags
weer naar huis en nu elke week
maar weer had dat bos er af was
dit is gelukkig maar een jaar ge-
weest want daar kon moeder
niet tegen en ik was ook blij vader
en mijn broer Thys hadden er geen last
van die paar centen die daar mee ver-
diend werden, als alles naar wens ver-
liep kon vader daar dan een paar
bomen bij de eier of andere boer van
kopen om daar 3 winters klompen
van te maken, maar ook dat was
geen best pad, maar ja vader had
binnen week er was een goede vak-
man, kon ook daar niet nu veel.

in verdienen als zijn broers maar
 zijn klompen waren wat week pas
 vorm en afwerking was prima
 maar toen kon men daar geen 10
 cent op een paar klompen meer voor
 vragen, of het moesten speciale klompen
~~zijn~~ ^{zijn} die het konden betalen, een
 wat post is het in die tijd nooit geweest
 maar toch was er altijd wel eten op
 tafel maar hoe die goede mensen het
 altijd gevraagd hebben weet ik nu nog
 niet wel weet ik dat er in Steenwijk
 nu veel joden waren het zijn slagers af
 manufacturen namen, het gebeurde dat ook
 dit huis als moeder hondags maar de
 vraag was dat ik met vader meemaakte
 naar een joodse slager om er voor 50
 of 75 cent een buspedje te kopen die
 joden waren hondags al vroeg open er werd
 kreeg je allemaal voor dat geld wat
 soep beentjes wat stukjes alles geen mooie
 lappen, in ieder geval nu ater hondags

11
meer lekker en misschien's maandag
ook nog wel, in de week een plakje
spek, af en toe eens wat leverworst
op de Coterhem en ook wel kaasen dat
was overgebleven van het vedsmlter
wat de slagers daar van overhielden
voor is eend had zi al een bak vol en
we waren niet vermond dus was
lekker, er was een slager in Steenwijk
die byzondere lekkere leverworst kon
maken (nu ^{slager} alleman) om naar die slager
te gaan moet ik ever terug gaan naar
mijn geboorte plek, we woonden toen nog
op een van de wallen rond om
Steenwijk stonden op een van die wallen
was nog een kleinere wal die was
hoger was daar stonden twee huusjes
in een van die huusjes ben ik geboren
ook was daar op die wal een bouw-
slagerij daar werd bouw gesponnen
altijd waren er een paar mannen aan
het werk, om kort te gaan ook die

slagers winkel was daar dicht in die
 buurt. Toen ik dan wat groter werd
 moest ik daar wel eens wat woors
 of spek halen, we woonden toen allang
 in een ander huis maar dat huize of
 die woe waar ik geboren was trok mij
 altijd, nou nu graag daar in dat huize
 eens gekeker hebben daarom ging ik er
 altijd langs om bij die slager te komen
 Als nu ^{Ben droes in dat huize geweest} woors gebeurd, nog wel een sterk
 staalpi was vader me later vertelde
 moeder was na mijn geboorte 6 of 7
 weken ziek geweest maar mijn tweede
 dag hadden ze mij algeleerd dat ik
 niet een kopje kon drinken vandaar
 zeker dat ik nog mijn kop koffie nog
 goed maar de mond ken krijgen en
 leeg drinken ik hoop nog tijd te hebben
 om nog meer te schrijven, Als wel geen
 schrijftalent maar dat is ook niet
 iedereen gegeven. En staat het mij niet
 aan dan word dit wel verscheurd. nu
 eerst naar mijn klein kind Liselot
 die vandaag 14 jaar werd.